बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय

बुलेटिन सङ्ख्याः १३

जनस्वास्थ्य कार्यालय,चितवन

प्रकोप तथा महामारी निगरानी मासिक बुलेटिन

आर्थिक बर्षः २०८३/८४ महिनाः असोज प्रकाशित मितिः२०८३/०७/१०

मुख्य झलकहरू

- असोज महिनामा स्क्रब टाइफसका सबैभन्दा धेरै (४६ जना) बिरामी रिपोर्ट भएका छन्, भने दोस्रो प्रमुख रोगका रूपमा **SARI** का (३४ जना) बिरामी रिपोर्ट भएका छन्।
- त्यसैगरी डेंगीका (२६ जना), **AGE** का (२३ जना), कालाजारका (३ जना), औलोका (३ जना) र हैजाको (१ जना) बिरामी रिपोर्ट भएका छन्।
- रिपोर्ट भएका महामारीजन्य रोगहरुमा मृत्युको रेकर्ड भएको छैन ।

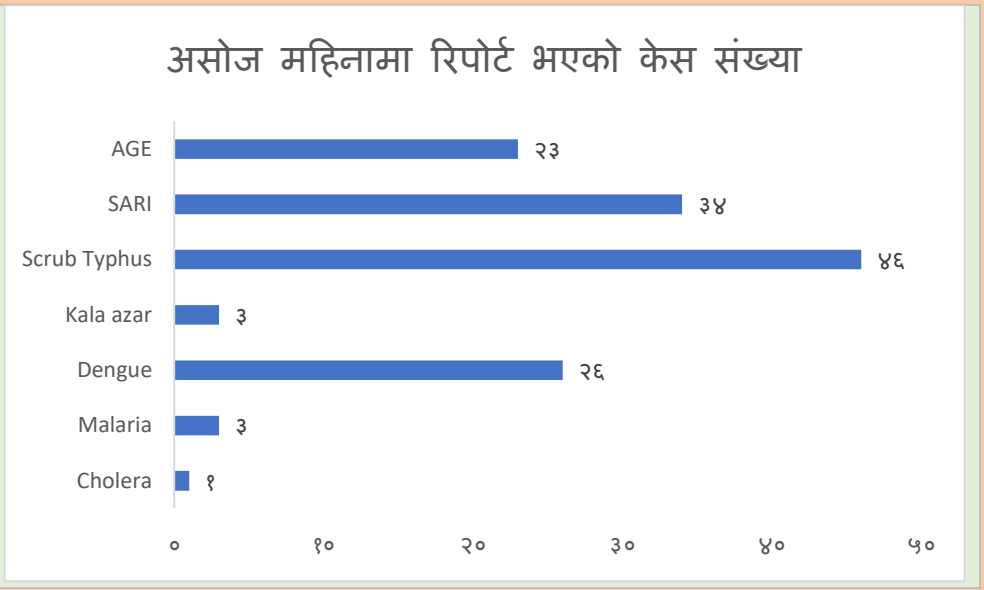

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

महामारीजन्य रोगहरुको अवस्था

१. डेंगी (Dengue)

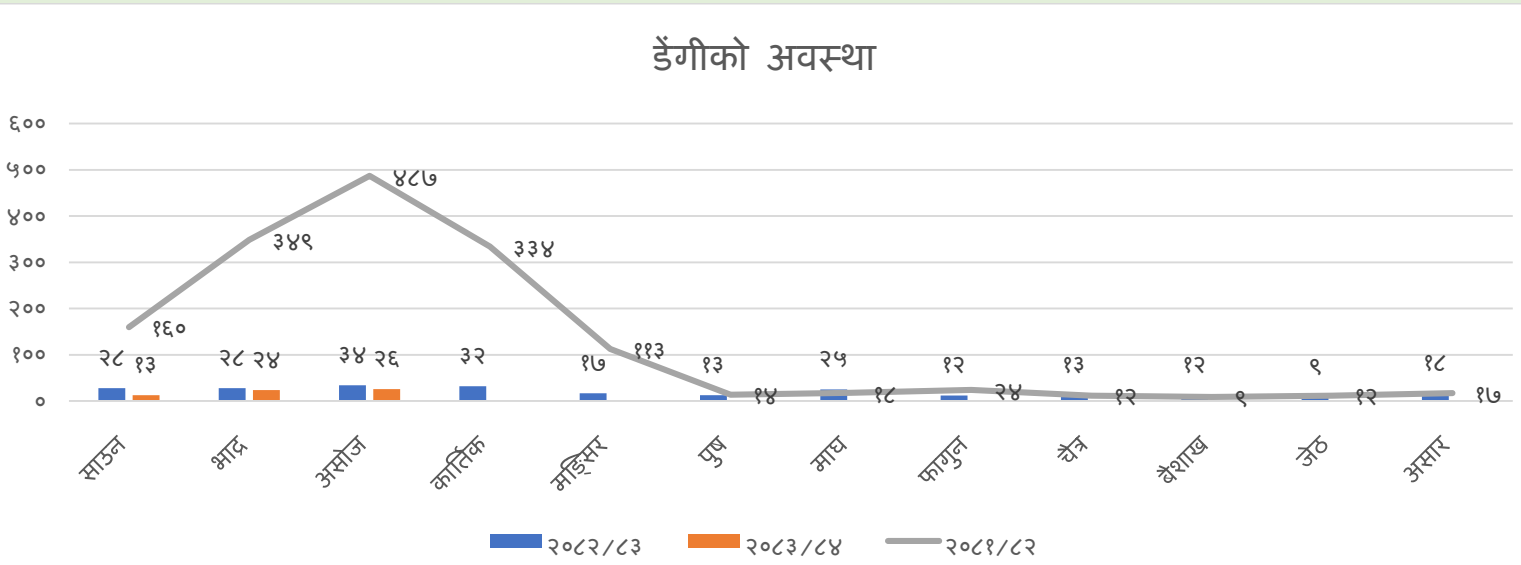

पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षको डेङ्गीको मासिक प्रवृत्ति हेर्दा, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा केस साउनमा १६० बाट बढ्दै भाद्रमा ३४९ र असोजमा सर्वाधिक ४८७ पुगेका छन्। त्यसपछि कार्तिकमा ३३४ र मङ्सिरमा ११३ मा झरेका छन्, र पुसदेखि असारसम्म मासिक केस न्यून (९—२४) रहेका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा पनि असोजमा सबैभन्दा बढी (३४) केस रिपोर्ट भएको छ, तर अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा संख्या निकै कम छ। त्यसपछि कार्तिकमा ३२ र मङ्सिरमा १७ रहेको छ भने पुसदेखि असारसम्म ९—२५ को सीमामा रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा साउनमा १३, भाद्रमा २४ र असोजमा २६ केस रिपोर्ट भएका छन्, अर्थात् केस क्रमशः बढ्दो क्रममा छन् तर अघिल्ला दुई वर्षको सोही अवधिभन्दा कम छ।।

समग्रमा, तीनै आर्थिक वर्षमा डेङ्गी वर्षायाम तथा त्यसपछिका महिनामा बढी देखिने र त्यसपछि क्रमशः घट्दै जाने मौसमी प्रवृत्ति देखिन्छ। केस संख्या अघिल्ला वर्षभन्दा कम भए पनि असोजसम्म बढ्दो क्रममा रहेको र संक्रमण पूर्ण रूपमा नियन्त्रणमा नआएकाले निरन्तर रोग निगरानी, समयमै केस पहिचान तथा व्यवस्थापन, लामखुट्टेको बासस्थान नष्ट गर्ने कार्य र समुदायस्तरमा प्रभावकारी रोकथाम तथा नियन्त्रणका उपायहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिन्छ।

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

२. स्क्रब टाइफस (Scrub Typhus)

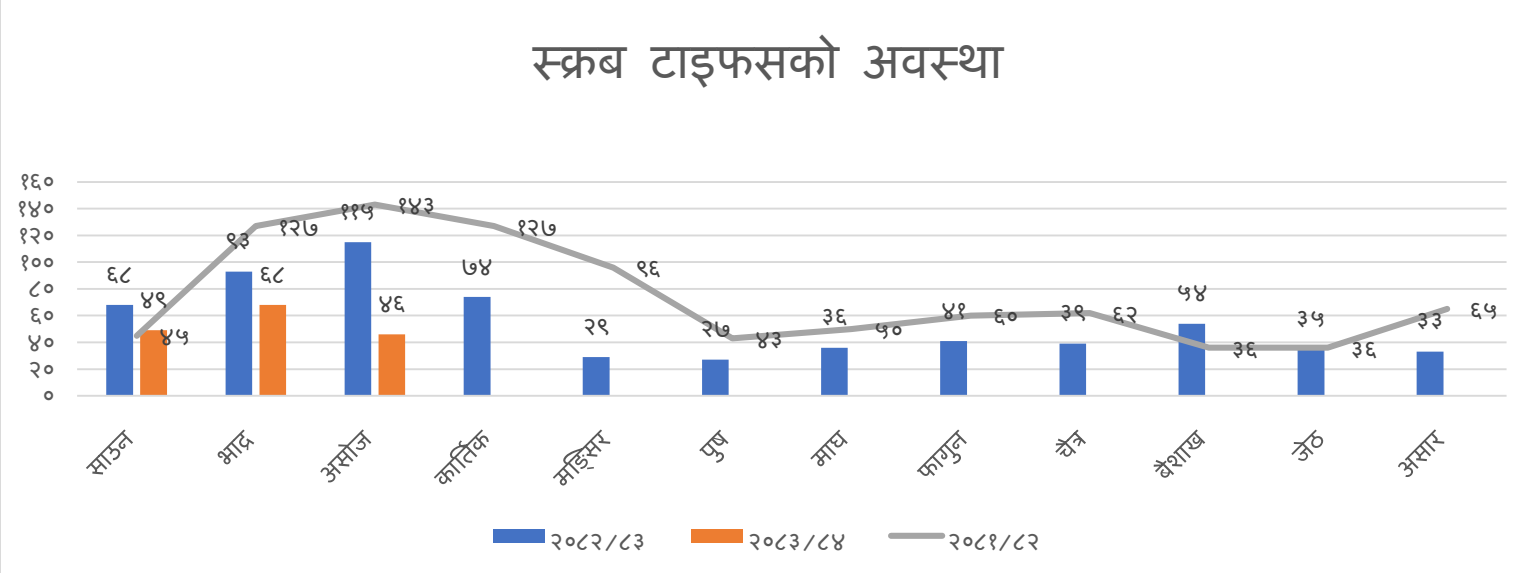

पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षको स्क्रब टाइफसको मासिक प्रवृत्ति हेर्दा, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा साउनमा ४५ केस रहेकोमा भाद्रमा १२७ पुगेको छ। असोजमा सर्वाधिक १४३ केस रिपोर्ट भएको छ र कार्तिकमा फेरि १२७ केस रहेको छ। त्यसपछि मङ्सिरमा ९६ र पुसमा ४३ मा झरेको छ। माघदेखि असारसम्म मासिक केस ३६ देखि ६५ को सीमामा उतारचढावसहित रहेका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा साउनमा ६८ बाट बढ्दै भाद्रमा ९३ र असोजमा सर्वाधिक ११५ केस पुगेको छ। कार्तिकमा ७४ र मङ्सिरमा २९ मा झरेको छ। पुसमा २७ सम्म घटेपछि माघमा ३६, फागुनमा ४१, चैत्रमा ३९ र बैशाखमा ५४ पुगेको छ। जेठमा ३५ र असारमा ३३ केस रिपोर्ट भएका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा हालसम्म साउनमा ४९, भाद्रमा ६८ र असोजमा ४६ केस पुगेको छ। यी तीन महिनाको जम्मा १६३ केस अघिल्ला दुई वर्षको सोही अवधि (२०८१/८२ मा ३१५ र २०८२/८३ मा २७६) भन्दा कम छ। भाद्रसम्म केस बढेको भए पनि असोजमा घटेको देखिन्छ।

समग्रमा, तीनै आर्थिक वर्षमा स्क्रब टाइफसका केस साउन–कार्तिकमा (वर्षा तथा वर्षापछिको समयमा) उच्च हुने र असोज वरपर चरममा पुग्ने मौसमी प्रवृत्ति देखिन्छ। पुस–मङ्सिरमा केस न्यून भए पनि वर्षभरि नै केस रिपोर्ट भइरहेका छन्। त्यसैले रोकथाम, सचेतना, समयमै निदान तथा उपचारका लागि निरन्तर पूर्वतयारी आवश्यक देखिन्छ।

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

३. Acute Gastroenteritis (AGE)

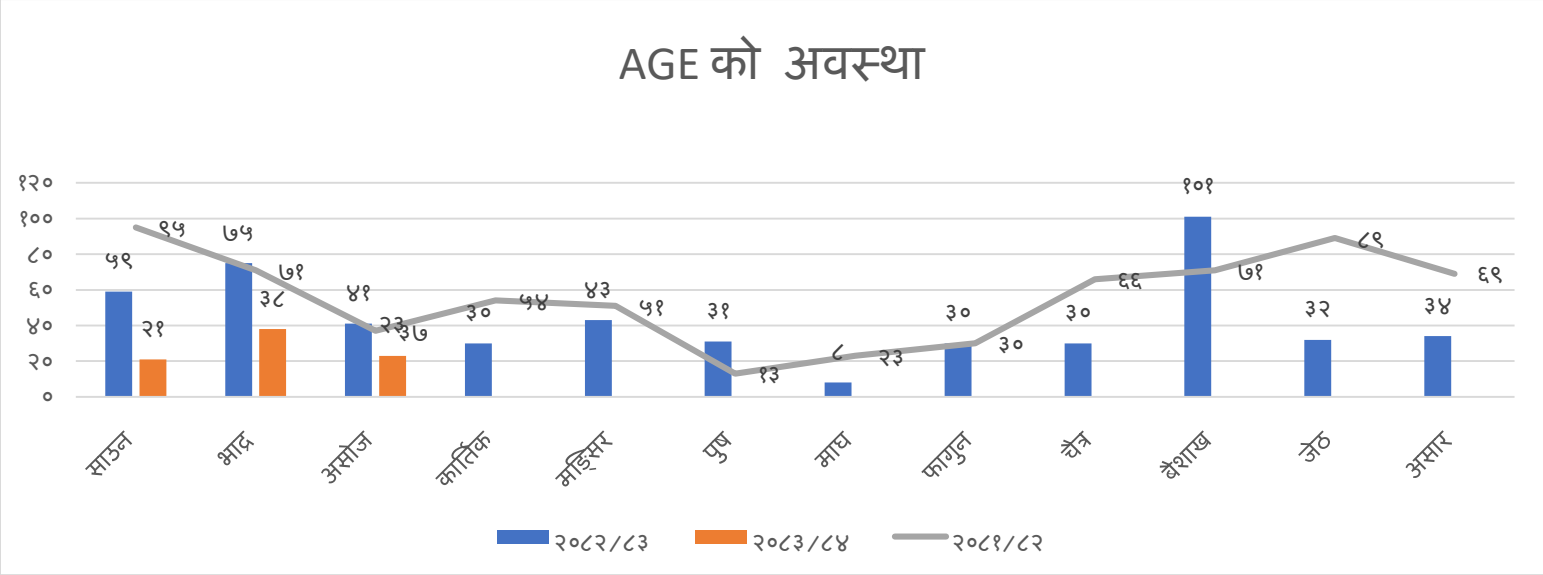

पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षको AGE को मासिक प्रवृत्ति हेर्दा, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा साउनमा सर्वाधिक ९५ केस रिपोर्ट भएको छ। भाद्रमा ७१ र असोजमा ३७ रहेको छ, कार्तिक र मङ्सिरमा क्रमशः ५४ र ५१ केस रहेको छ। पुसमा १३ सम्म घटेपछि माघमा २३, फागुनमा ३०, चैत्रमा ६६ र बैशाखमा ७१ पुगेको छ। जेठमा ८९ र असारमा ६९ केस रिपोर्ट भएका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा साउनमा ५९ र भाद्रमा ७५ केस रहेकोमा असोजमा ४१ मा झरेको छ। कार्तिकमा ३०, मङ्सिरमा ४३ र पुसमा ३१ रहेको छ, र माघमा सबैभन्दा कम ८ केस रिपोर्ट भएको छ। फागुन र चैत्रमा ३०/३० केस रहेकोमा बैशाखमा सर्वाधिक १०१ पुगेको छ। जेठमा ३२ र असारमा ३४ केस रिपोर्ट भएका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा हालसम्म साउन (२१), भाद्र (३८) र असोज (२३) केस रिपोर्ट भएको छ। साउनदेखि असोजसम्मको जम्मा ८२ केस अघिल्ला दुई वर्षको सोही अवधि (२०८१/८२ मा २०३ र २०८२/८३ मा १७५) भन्दा निकै कम छ।

समग्रमा, AGE का केस गर्मी तथा वर्षायाम (चैत्र–भाद्र) मा बढी हुने र जाडो महिना (पुस–माघ) मा घट्ने प्रवृत्ति देखिन्छ। त्यसैले आगामी गर्मी तथा वर्षायाम अघि सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता तथा ORS/जिंकको पर्याप्त तयारी आवश्यक देखिन्छ।

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

४.Severe Acute Respiratory Infections (SARI)

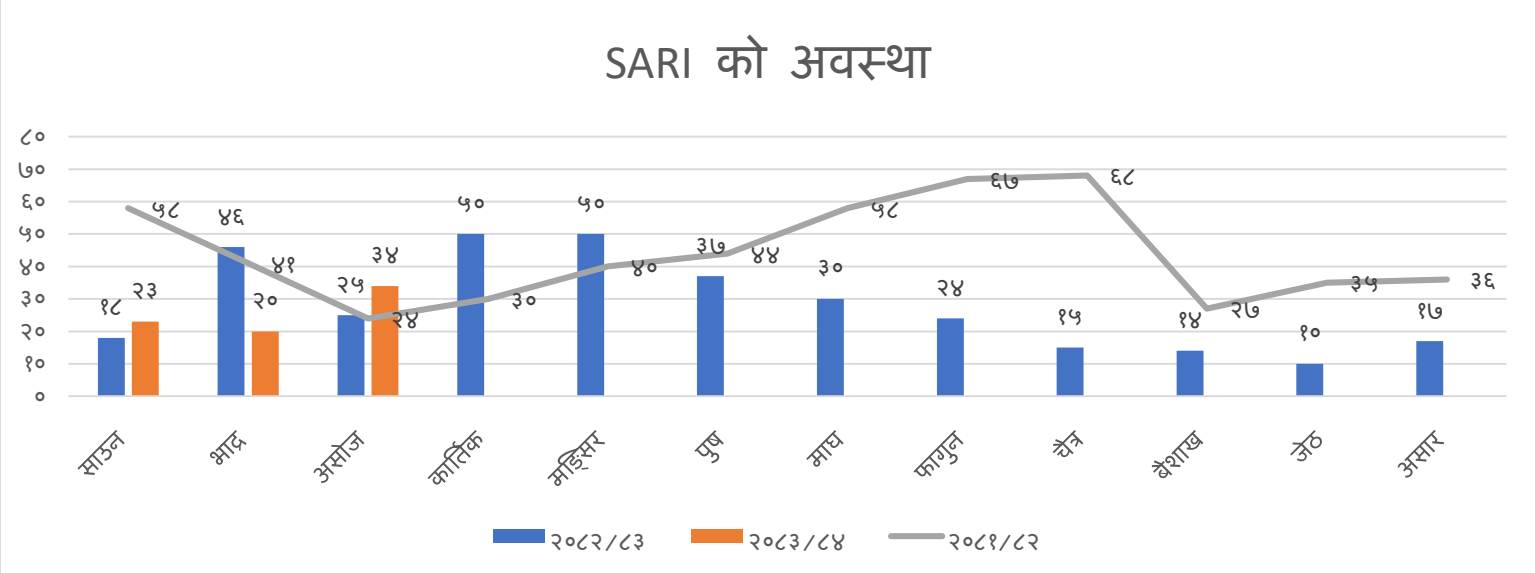

पछिल्ला तीन आर्थिक वर्षको SARI को मासिक प्रवृत्ति हेर्दा, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा साउनमा ५८ केस रहेकोमा भाद्रमा ४१ र असोजमा २४ मा झरेको छ। कार्तिकमा ३०, मङ्सिरमा ४०, पुसमा ४४ र माघमा ५८ पुगेको छ। फागुनमा ६७ र चैत्रमा सर्वाधिक ६८ केस रिपोर्ट भएको छ। त्यसपछि बैशाखमा २७, जेठमा ३५ र असारमा ३६ मा झरेको छ।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा साउनमा १८ बाट बढेर भाद्रमा ४६ पुगेको छ, र असोजमा २५ मा झरेको छ। कार्तिक र मङ्सिर दुवैमा ५०/५० केससहित उच्च रहेको छ। पुसमा ३७, माघमा ३०, फागुनमा २४ र चैत्रमा १५ मा क्रमशः घटेको छ। बैशाखमा १४, जेठमा १० र असारमा १७ केस रिपोर्ट भएका छन्।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा हालसम्म साउन (२३), भाद्र (२०) र असोज (३४) केस रिपोर्ट भएको छ। यी तीन महिनाको जम्मा ७७ केस २०८१/८२ को सोही अवधि (१२३) भन्दा कम छ, तर २०८२/८३ को (८९) भन्दा पनि कम छ। साउनदेखि असोजसम्म केसको संख्या घट्दै बढेको देखिन्छ।

समग्रमा, SARI का केस जाडोयाम तथा हिउँद—वसन्त (कार्तिकदेखि चैत्रसम्म) मा बढी हुने र गर्मी महिनामा घट्ने प्रवृत्ति देखिन्छ, यद्यपि २०८१/८२ मा साउनमै पनि उच्च केस (५८) देखिएको छ। त्यसैले आगामी जाडोयामलाई लक्षित गरी श्वासप्रश्वास संक्रमणको निगरानी, जोखिम समूहको विशेष ध्यान तथा अस्पतालको उपचार व्यवस्थापनमा पूर्वतयारी आवश्यक देखिन्छ।

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

रोग/सिन्ड्रोम अनुसारको तुलनात्मक विवरण

रोगको नाम	भाद्र,२०८३	असोज,२०८३	केसको संख्यामा भिन्नता	असोज , २०८२
Acute Gastroenteritis (AGE)	३८	२३	१५ ■	४१
Severe Acute Respiratory Infection (SARI)	२०	३४	१४ ■	२५
हैजा (Cholera)	०	१	१ ■	०
डेंगी (Dengue)	२४	२६	२ ■	३४
औंलो (Malaria)	१	३	२ ■	१
Scrub Typhus	६८	४६	२२ ■	११५

■ *केसको संख्या बढेको* ■ *केसको संख्या घटेको* ■ *केसको संख्यामा कुनै परिवर्तन नभएको*

श्रोतः EWARS, मितिः २०८३/०७/०१

निगरानी तथा केस व्यवस्थापन सम्बन्धी गरिएका पहलहरु

- निरन्तर निगरानी
- RRT परिचालन
- टेष्ट किटहरुको आपूर्ती
- नमुना ढुवानी तथा परिक्षण
- कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ, केसको उपाचार, प्रेषण
- जनचेतना मुलक कार्यक्रम

आभार

जनस्वास्थ्य कार्यालय, चितवनले रोग निदान र व्यवस्थापनका लागि कार्यरत सबै सरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्यकर्मीहरूको योगदान प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछ।

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
जनस्वास्थ्य कार्यालय, चितवन